

ABONAMENTUL.
Pe un an . 88.— Cor.
Pe jumătate an 44.— "
Pe 3 luni . . . 7.— "
Pe o lună . . . 2.40 "
Pentru România și
străinătate:
Pe un an . . 40.— franci.
Telefon
pentru oraș și interurban
Nr. 750.

ROMÂNUL

ADMINISTRAȚIA
Strada Zrinyi Nr. 1/a

INSERTIUNILE
se primesc la admint-
stratie.

Mulțumite publice și Loc
deschis costă șirul 20 fil.
Manuscriptele nu se in-
napoiază

Impăratul Wilhelm II la Viena.

Arad, 30 Noemvrie.

Eri s'au întâlnit întâia oară dela izbucnirea războiului cele două capete încoronate ale imperiilor centrale. Impăratul Wilhelm al doilea a fost oaspetele bătrânului nostru monarh în palatul dela Schönbrunn. Vizita aceasta este de o mare importanță actuală, căci evident este făcută în vederea marilor evenimente ale zilelor apropiate. Peste tot, astăzi suntem la un punct cuminant al războiului, și se poate observa în țările beligeranților ca și în ale neutrilor o activitate febrilă diplomatică, economică și militară. Fără îndoială că intensitatea eforturilor de acest fel este provocată de *campania balcanică*.

Se poate deci să se creadă că întrevederea dintre cei doi monarhi să fie în legătură cu teatrul balcanic al războiului. Din articolul lui *Le Temps* tradus în numărul nostru de Duminecă, s'a putut vedea cât de alarmată este opinia publică din țările quadruplei față cu o vizită a emblemei vulturului negru în Balcani. Impăratul Wilhelm este o mare personalitate. Ochiului ager al acestui monarh nu-i scapă nici chiar detaliurile neînsemnate ale fronturilor de luptă, pe cari le cunoaște personal, căci a ținut să fie pretutindeni printre soldații săi inspirându-le încredere, trezindu-le energiile, elanurile de luptă prin prezența sa impetuoasă. Poate nici un german nu cunoaște așa de amănunțit geografia fronturilor de luptă, ca împăratul care este pentru armatele sale un principiu vivificator. Prevăd deci puterile quadruplei

însemnătatea prezenței marelui monarh printre luptătorii din Balcani, unde quadruplea a întârziat trenul, se crede.

Intrevederea de ieri dintre cei doi monarhi este desigur în legătură cu problemele mari ale zilei pe cari trebuie să le rezolve împreună cele două imperii aliate. Probleme ridicate de împrejurările internaționale și în elucidarea cărora se sperează câștigarea forțelor indispensabile pentru o reușită a silințelor militare pe toate fronturile, îndeosebi pe frontul balcanic care este cel principal astăzi. Impăratul Wilhelm a sosit la gara din Schönbrunn la ora 11 a. m., îmbrăcat în uniformă de mareșal austro-ungar decorată cu ordinul militar Maria Terezia și cu funda marei cruci a ordinului s. Ștefan. Pe treptele palatului a fost întâmpinat de Majestatea Sa monarhul Francisc Iosif în uniformă de mareșal prusiac împodobită cu funda de culoare portocalie a ordinului vulturului negru. Acest fapt înseamnă o strângere a raporturilor dintre Germania și Austro-Ungaria, o consolidare desăvârșită a alianței.

Cu prilejul vizitei acesteia împăratul Germaniei s'a întreținut cu o seamă dintre personalitățile marcante conducătoare ale monarhiei. Pe moștenitorul de tron, A. S. Carol Francisc Iosif, îl vedem însoțind pretutindeni pe împăratul Wilhelm. A. S. l'a întâmpinat la gară, l'a condus la palatul din Schönbrunn, a participat la dejunul celor doi monarhi, a însoțit apoi d. a. pe împăratul Wilhelm la legația germană unde s'a servit un ceai. Wilhelm a primit în audiență pe ministrul comun de finanțe, Körber, pe primarul Vienei, Dr. Weiskirchner și pe contele Tisza care a fost primit în audiență separată și de M. S. Fran-

cisc Iosif. La ora 5.30 d. a. în palatul dela Schönbrunn a fost un dineu la care au participat pe lângă monarhi ambasadorul german Tschirsky și ministrul afacerilor externe baronul Burián.

Cele două imperii, dela vizita aceasta a împăratului Wilhelm la Viena, evident, vor conlucra mai unitar în vederea țintelor militare. Vizita consacră o stare de lucruri existente, sau cari sunt pe cale să se desăvârșiască în curând. Amintim de pildă raporturile economice dintre cele două monarhii. De un timp se caută modalitățile din partea bărbaților de specialitate apropierei economice, s'a și constituit o „societate economică germano-austro-ungară” care a ținut conferințe nu de mult la Viena, iar Dumineca aceasta s'a întrunit la Drezda ca „întrucât se poate să aplaneze divergențele de păreri”. Germania a avut la aceste conferințe din urmă doi reprezentanți, Austria patru și Ungaria cinci. Francisc Chorin vorbind în numele Maghiarilor a amintit de alianța pe care a creat-o Bismarck și Andrassy și a opinat ca această alianță să se desăvârșiască într'un *contract de sânge* între popoarele aliate. Chorin a mai spus că Ungaria e mândră că poate lupta alături de Germania și „*va fi stâlpul puternic al punții de trecere spre răsărit*”.

Nemții, spun ziarele maghiare, au aplaudat din toată inima, au aclamat pe Chorin, iar consulul turcesc și atașatul bulgar și-au dat asentimentul la ideea acestei apropieri economice. Conferențele vor continua mâine, intrându-se în însuș meritul problemelor economice.

În vederea evenimentelor mari apropiate imperiile centrale deci, purced împreună la

Un păcat social.

(Pentru poporul rus și oricare alt popor).

Traducere liberă din nemțește.

De Dr. P. R.

VII.

(6)

Dintre toate schimbările necesare ale formei sociale, una singură este azi de cea mai mare însemnătate, fără de care nu se poate face un pas spre îmbunătățirea vieții poporului. Necesitatea acestei schimbări este evidentă înaintea ori căruia om, care e liber de teorii preocupate. Schimbarea aceasta trebuie să se facă nu numai în Rusia ci în întreaga lume. Tot răul din timpul nostru stă în legătură cu aceasta schimbare. Noi în Rusia suntem în situația fericită că cea mai mare parte din economia noastră, neposedând pământ privat, tot mai mult îl doresc.

Dar nimenea nu vede și nici nu voește să vadă aceasta.

De unde vine această aversiune față de dorința poporului? Pentru ce acei oameni amicali, buni și inteligenți, dintre cari așa mulți sunt liberali, socialiști și revoluționari, ba chiar și funcționari dela guvern, cari poartă la inimă binele poporului, pentru ce nu văd singura lipsă

a poporului, din cauza căreia atâta suferă? Pentru ce se ocupă ei cu planuri de îmbunătățiri, până când fără aceasta una singura îmbunătățire dorită din partea poporului, nu pot promova binele aceluia? Procedura guvernului, cât și a opoziției se aseamănă omului, care vrea să scoată un cal dintr'o mlaștină, dar în loc să facă aceasta șede pe carul încercat ou tot felul de măriuri, pe cari le expune spre vânzare pe diferite piețe și crede că în felul acesta îi ajută calului.

Cum se întâmplă aceasta?

Răspunsul la întrebarea aceasta e același ca la toate întrebările, pentru oamenii din timpul nostru, cari ar putea să trăiască bine și fericiți, trăesc rău și ticălos.

Aceasta vine de acolo, că ei sunt *fără religie*. Guvernul și opoziția, cari au în mână binele poporului, nu au religie. Fără religie nu poate duce omul o viață înțeleaptă, cu atât mai puțin poate să știe ce e bine sau rău, necesar sau netrebuit pentru alții. Singur din motivul acesta oamenii în general, iar în special clasele culte din Rusia nu înțeleg viața și dorințele poporului, pe care au pretenția de a-l servi. Sunt aplicați a da poporului totul, afară de ceea ce cere acesta.

Fără religie nu putem iubi cu adevărat oamenii, iar fără dragoste nu putem ști ceea ce le trebuie și ceea ce este pentru ei necesar. Numai

aceia cari n'au religie și astfel nu cunosc adevărata iubire de oameni, sunt în stare a propune pentru binele poporului îmbunătățiri neînsemnate, fără a observa răul principal, în care suferă și pe care-l descopere însuși poporul. Numai astfel de oameni pot predica teorii abstracte, construite cu multă măiestrie, cari să aibă menirea de a face poporul fericit în viitor și nu observă că suferințele de acum reclamă o alinare imediată. Aceasta e tocmai așa ca și când cuiva îi jefuește cineva pâinea, iar în schimb îi dă sfat cum ar putea să-și câștige pe viitor pâine, în loc să împărtășească cu el numai decât ceea ce are și ceea ce i-a luat.

Spre norocire mișcări mari umanitare nu se pot îndeplini din partea parasiților poporului, ori cum s'ar numi aceia: guvern, liberali, revoluționari, ci numai din partea *bărbaților religioși*, adică din partea oamenilor serioși, nepretențioși și muncitori, cari nu trăesc pentru ambiția, vanitatea sau succesele lor exterioare, ci pentru *realizarea chemării lor de oameni înaintea lui Dumnezeu*.

Numai astfel de oameni pot conduce omenirea spre înaintare prin munca lor liniștită, dar energică.

Astfel de oameni nu vor propune tot felul de îmbunătățiri pentru popor, numai ca să se înalte în ochii lumii, ci vor încerca să trăiască în conformitate cu legile și poruncile dumnezeiești

„In preajma noastră — numai sânge”.

Deschiderea parlamentului român.

Politica guvernului român în fața parlamentului. — Noule bugete. — „Adormitorii conștiințelor naționale”. — Tratatul între d. I. Brătianu și d. Toma Stelian. — Remanierea ministerială. — Regele României împiedecat să vorbească.

Arad, 30 Noembrie.

Alături, Duminecă, s'a deschis sesiunea ordinară a parlamentului român.

Solemnitatea deschiderii parlamentului a decurs în modul următor:

La orele 11 dim. s'a celebrat un Tedeum la sf. Mitropolie, în prezența dlor miniștri, senatori și deputați, Inaltei Curți de Casație, Inaltei Curți de Conturi, Academiei Române, Consiliului administrativ permanent, Consiliului superior de agricultură, Corpului profesoral universitar, Curților, tribunalelor, autorităților administrative și militare, primăriei capitalei și Camerei de comerț. La orele 11 jum., Inaltele Corpuri și autorități s'au întrunit în sala ședințelor Adunării.

Pornirea cortegiului regal dela palat s'a anunțat prin 101 lovituri de tunuri.

La orele 12, M. S. regele Ferdinand însoțit de A. S. R. principele moștenitor Carol, a intrat în sala ședințelor adunării, precedat de adjutanții Săi și de Curtea regală.

M. S. regele Ferdinand înconjurat de dnii miniștrii a citit mesajul de deschidere a adunărilor legislative:

— Actuala sesiune a parlamentului se deschide în mijlocul acelorași griji, ca și aceea din anul trecut. Războiul, care acoperă cu sânge lumea din preajma noastră, urmează cu o înverșunare crescândă. Noul state au intrat în război și au dat astfel o întindere crescândă a conflictului european. Situația aceasta ne obligă și mai mult să ne unim silințele noastre pentru apărarea marilor interese ale României și să ne ridicăm cu inima și cu spiritul mai presus de orice alte griji.

În sesiunea pe care o deschid astăzi veți avea să vă ocupați cu diferite proiecte de legi și de credite, pentru a face față grelelor împrejurări de astăzi, și nu mă îndolesc nici de înțelepciunea cu care le veți cumpăni, nici de patriotismul cu care veți sprijini guvernul.

Sunt încredințat, că și acum ca și înainte veți împlini trebuințele scumpei noastre armate, care a știut să se arate totdeauna demnă de iubirea și încrederea țării și pe care mai mult decât oricând e bazată pozițiunea României.

Plin de încredere în viitorul scumpei noastre Românie, rog pe Dumnezeu să binecuvinteze lucrările d-voastre”.

Ziarul „Viitorul”, oficiosul guvernului român, salută redeschiderea parlamentului român cu o reprivire asupra politicii de până acum a guvernului român.

„Situația noastră de azi — scrie „Viitorul” — este desigur grea și delicată. Și am fi avut desigur un dezastru, dacă am fi urmat anume sfaturi de aventură. În deosebi nu trebuie să uităm, că o lună după izbucnirea războiului, înainte încă de a se fi manifestat

liniile generale ale situației, s'u găsit la noi așa-numiți bărbați de stat, cari cereau să ne aruncăm în foc, fără a cumpăni mai întâi împrejurările, fără a cere și a căpăta garanții, și mai ales fără a cerceta care ar fi valoarea intervenției noastre în război.

A fost o fericire pentru țară, că conducătorii ei au știut să reziste atâta vreme. Numai așa am învățat să apreciem caracterul acestui război și să ne pregătim bine.

Am văzut că numai statele mari pot suporta lungă vreme un război. Cum după toate aparențele războiul va dura încă multă vreme, n'ar fi o nebunie să ne aruncăm în el?

Avem nădejdea că deputații de altă părere vor reveni la sentimente mai bune. Dacă vor să vie în fața parlamentului cu cererile lor să nu uite că în toate statele parlamentare, toată puterea a fost încredințată guvernului în timpul războiului. Dacă contrarii guvernului vor să provoace desbateri violente, să nu uite că vor urma tot așa și răspunsuri violente de cealaltă parte, care nu va produce o bună impresie în străinătate.”

În vederea întocmirii bugetului român pe viitorul exercițiu, d. Emil Costinescu, ministrul de finanțe, a adresat tuturor departamentelor o circulară prin care li se face cunoscut norma după care urmează să se întocmească aceste bugete.

Se știe că înarmarea României și toate pregătirile pentru ostire, pusă acum pe picior de război și gata a porni oricând pentru a asigura izbânda cauzei mari, a absorbit o mare parte din averea statului român.

Pentru echilibrarea bugetului pe noul an financiar d. Emil Costinescu, ministru de finanțe, a arătat, prin circulara trimisă tuturor ministerelor, că noul buget nu mai poate cuprinde suma de 600.000.000 lei.

În împrejurările de azi se impun economii în cheltuielile statului. Ministrul de finanțe, a constatat că aceste economii ce s'ar putea face pentru viitorul exercițiu, ar reprezenta o sumă de 35 milioane.

D. Emil Costinescu a stabilit deci bugetul general al statului la suma de 565 milioane. În limitele acestei sume toate ministerele vor trebui să-și întocmească bugetele, făcând economii numai acolo unde nu s'ar putea împiedeca întru nimic buna și regulata funcționare a tuturor autorităților statului român.

Sub titlul „Adormitorii conștiinței naționale” ziarul „Viitorul”, oficiosul guvernului român, în numărul său de Mercuri răspunde unor atacuri la adresa guvernului și a partidului liberal. Oficiosul guvernului român între altele scrie următoarele:

„E falsă aserțiunea după care conștiința națională a unui popor poate fi adormită. Conștiința unui popor nu e opera unei zile și nici rezultatul unei anumite activități. Ea e rezultatul unor aspirațiuni seculare și când năzuința ei isvorește, cum e cazul poporului român, din suferințe nepotolite, și din visuri neîmplinite, conștiința națională are ceva exacerbat, care o ține într-o veșnică trământare.

O asemenea conștiință nu poate amorți. Dacă însă activitatea oamenilor nu poate crea sau omori conștiința unui popor, ea îi poate da o mai mare intensitate, îi poate încetini dezvoltarea, i-o poate grăbi, după cum

sunt și faptele oamenilor cari afirmă că se închină cauzei naționale”.

Tratatul între d. I. Brătianu, prim-ministru și d. Toma Stelian s'au rupt.

Ni se anunță din București cu data de Vineri, că d. Stelian va face să apară Sâmbătă, ziarul său. Ni se afirmă că primul articol va fi semnat de fostul ministru de justiție și că prin el se va face un apel călduros liberalilor și în special parlamentarilor ca să scuture jugul disciplinei de partid și să vază că a sosit momentul să se ia o hotărâre în sensul intrării în acțiune a României.

În urma consiliului de miniștri ce s'a ținut Sâmbătă, s'a răspândit următoarea nouă versiune, privitoare la remanierea cabinetului:

D. Ion Brătianu, prezidenția consiliului, fără portofoliu; d. Vintilă Brătianu, războiul; d. Toma Stelian internele; d. Ferekide, externele; d. Banu, industria și comerțul.

Ceilalți miniștri își vor păstra portofoliile. D. general Iliescu, secretar general la ministerul de război, va trece ca șef al marelui stat-major. Înlocuitorul dsale nu este însă desemnat.

Un membru al guvernului român, întrebat asupra acestei versiuni, a declarat următoarele:

„În principiu știrea nu este lipsită de temelie. Dar este prematură”.

Ziarul „Libertatea” din București spune, că Federaliștii fac presiumi asupra dlui Costinescu să nu iasă din guvern decât după ce se va răspunde la interpelările ce se vor anunța în parlament. Prezența dlui Costinescu la consiliul de miniștri de Sâmbătă a însemnat pentru d. Brătianu — după cum a afirmat un ministru — că nu trebuie să dea curs demisiunii ministrului de finanțe.

Cu această ocaziune, e bine să arătăm — spune „Libertatea” — că d. Ionel Brătianu ar fi voit ca cu ocazia unei remanieri să dea ministerul de interne dlui A. Constantinescu sau dlui Ferekide.

Tot la acest loc amintim că d. N. Fleva s'a retras dela direcția ziarului „Libertatea”.

Ziarele ungurești din Budapesta au informații din București că la deschiderea parlamentului român s'au întâmplat scene regretabile, provocate de parlamentarii grupului războinic, condus de dnii Take Ionescu și Nicu Filipescu. În timpul ce regele Ferdinand citea mesajul tronului, mai mulți deputați războinici vociferau și scoteau strigăte ostile ca:

— „Jos Ungurii”!

Regele văzându-se întrerupt, a așteptat până ce deputații se calmează, și a continuat apoi cu citirea mesajului.

După plecarea familiei regale, deputații războinici încercând să facă obstrucție, deputatul guvernamental Manolescu-Strunga i-a îndemnat să înceteze cu scandalurile în cameră. S'a produs apoi un incident violent între acesta și d. Mille, deputat și directorul „Adevărului”.

**PENTRU „CARTEA DE
PAUR ROMÂNEASCĂ”**

nu uitați să trimiteți redacției „Românului” orice act, dovadă de vitejie

::: sâvârșită de eroii noștri. ::: :::

pii Francisc Salvator și Carol Ștefan dela gară s'au reîntors în palatele lor.

La sosirea automobilului regal în curtea palatului din Schönbrunn, garda militară a făcut onorurile. Automobilul s'a oprit în fața scărilor albastre. Aici împăratul a fost primit de maresalul de curte principele Montenuovo și măestrul de ceremonii contele Choloniewski. Împăratul, în uniformă de general prusiac în mare tinută, a întâmpinat pe împăratul Wilhelm. Cel doi domnitori, cari dela izbucnirea răbo-

ului nu s'au întâlnit, s'au îmbrățișat cu căldură. Vorbind au traversat galeria și sala Maria Teresia și printre șirele gardei au trecut în apartamentele împăratului Wilhelm. După un scurt răstimp regele s'a retras pentru ca înaltul oaspe să se repaوزهze.

La amiazi s'a dat un prânz în apartamentele împăratului Wilhelm la care au luat parte ambli domnitori și principele moștenitor Carol Francisc Iosif. În același timp în sala rosa s'a dat un dejun de gală.

Vina războiului și pacea.

Un senzațional articol al lui Lansing, ministru de externe al Statelor-Unite.

Arad, 30 Noembrie.

„New-York Herald” publică un articol cu titlu de mai sus, datorit unui personaj politic înalt. Se zice că ar fi Lansing, ministru de externe al Statelor-Unite.

„Războiul actual a învrăjbit marile puteri europene, cari se năpustesc, una asupra celeilalte, cu o furie nemaipomenită. Dacă am întreba chiar beligeranții de ce se bat, ei înșiși nu ar putea răspunde.

Cu toate acestea, războiul a fost necesar. A fost mai ales necesar că a desvilit toate goliciunile lumii, toată pseudo-cultura și falșă civilizație. Războiul acesta a arătat în adevăr pe omul feroce și pe barbarul răsbunător.

Se zice că unul dintre beligeranți ar fi vinovat, pentru deslănțuirea măcelului. *Eu cred că ambele părți sunt vinovate. Totuș vina izbucnirii războiului în parte o poartă Germania și Anglia.*

Germania poartă vina fiindcă a declarat războiul, și nu a așteptat să vadă desfășurările diplomatice. Are însă scuza, în faptul, că prin declararea războiului, prin lovitura bruscă a dorit să câștige victoria. Aceasta însă nu poate fi o scuză pentru declararea războiului.

Anglia poartă vina, fiindcă dacă dela început nu căuta să profite din războiul actual prin politica ei șovăitoare, — el nu se declara. Dacă Anglia ar fi făcut declarații formale Germaniei, că va sări în ajutorul Franței, dacă va fi atacată, Germania nu mai pornea războiul.

Dar dacă nu izbucnea acum războiul, el venea mai târziu. Pregătirile extraordinare ale tuturor statelor europene, trebuia să se isprăvească.

Totuș două idei principale sunt motivul acestui război.

Una o reprezintă Anglia și cealaltă Germania.

I) Necesitatea vitală a Angliei este ca să fie stăpâna mărilor. Atotputernicia Angliei peste comerțul mondial, era amenințată prin declararea de război Rusiei. Ea credea, că prin flota ei, va putea da lovitura de grație Germaniei surprinzându-i flota nepregătită de luptă. În așa fel se prezenta una din cauzele războiului.

II) Germania la rândul ei, voia să-și realizeze politica ei, schițată așa de bine în broșura *Nordkap Bagdad* (Polul nordic-Bagdad) din care reese clar tendințele imperialismului german. Această dorință de atotputernicie caută să nimicească, înainte de toate, Anglia.

Pentru atingerea acestui scop, Germaniei îi sta în cale Balcanul. S'a ivit însă ocazie ca Serbia să poată fi înfrântă, Bulgaria

câștigată, iar Turcia prefăcută în colonie germană. Și războiul se declară.

Acum putem vedea clar că scopul Germaniei este în parte împlinit, putând avea linia directă Berlin-Bagdad și putând amenința comerțul și industria Angliei, în chiar coloniile ei.

Dar socoteala germană n'a prevăzut un fapt. Și anume, greșeala socotelei, că Anglia va rămâne neutră, nefăcându-i piedeci, înaintea ajungerei scopului german. Credea că Anglia nu va prevedea planurile Berlinului, dar a fost surprinsă asupra frontului. Planul Germaniei de a da lovitura de grație în Indii, a fost parat de Englezi, mai ales prin alianța cu Japonia.

Aceste două politici sunt cauzele principale ale războiului.

Cauzele secundare: putem cita panslavismul, dorul de viață națională independentă, revanșa Franței, și altele, dar cari n'au însemnătate și nu pot fi determinante în începutul groaznicului flagel.

Odată demascați principalii vinovați, caută fiecare să arunce vina asupra celuilalt, fiecare se grăbesc acum, când au văzut grozăvia făptuită să dorească pacea.

Să nu se creadă că svonorile de pace cari circulă nu sunt alimentate și răspândite de Germania și Anglia. Ele au interesul să grăbească pacea, dar în așa fel, ca să nu se știe, că vre-una din ele, o dorește.

Statele-Unite și țările neutre, nemai putând privi nepăsătoare măcelul și știind dorul de pace al fiecăruia dintre beligeranți, au datoria să intervină pentru potolirea flagelului.

America și-a făcut datoria și o Europă neutră trebuie să și-o facă pe a ei. Până acum demersurile înaintate, au un oarecare succes, cel puțin manifestarea dorinței beligeranților că doresc pacea.

Promotoria acestei idei, Papa, Spania și Statele-Unite, cu toate dificultățile cari le întâmpină, nu trebuie să despereze și să caute mai departe, ca să obțină rezultatul final al străduinței lor: *pacea mult dorită.*

PENTRU „ALBUMUL DECO-

RAȚILOR ROMÂNI”

nu uitați să trimiteți redacției „Românului” grabnic fotografiile vitezilor noastre și informațiunile necesare (locul nașterii, regimentul, vârsta și faptele răsplătite cu medalia respectivă).

Comunicate oficiale despre mersul războiului.

Biroul telegrafic ungar ne trimite spre publicare următoarele telegrame oficiale:

Budapesta, 29 Noembrie. — Se comunică dela cartierul general:

Pe frontul rus: Nici un eveniment.

Pe frontul Italian: Combatul dela Isonzo se continuă. Sfârșitul luptelor crâncene de ieri a fost de rezultat favorabil pentru noi. Cu toate pierderile ce-au îndurat Italianii, au dat asalturi continuative cari n'au reușit să năvălească în tranșeele noastre decât la Oslavia și Podgora. În curând însă i-am respins. Toate atacurile de pe celelalte puncte au fost zădărnice de focurile noastre. Ambele părți a teritorului din jurul muntelui San Michel a fost atacat de Italiani cu continuă neisbândă. La San Martino s'a distins regimentul de infanterie nr. 39 și regimentul de glotași nr. 6 din Eger. În luptele date pe frontul acesta am respins în deosebi atacurile direcționate contra sectorului de pe Isonzo și a pozițiilor noastre de munte situate la nord de Tolmein.

Pe frontul sudostic: Ofensiva noastră contra părții nordice și nordostice a Muntenegrului, continuă. Trupe austro-ungare înaintează spre sud dela Priboi pe coasta Metalca. Bulgarii gonesc dușmanul către Prizrend.

Berlin, 29 Noembrie. — Se comunică dela marele cartier general:

Pe frontul occidental: Pe un timp senin cu ger de iarnă, pe întreg frontul continuă luptele de artilerie și cele aeriene. Spre vest de San Michel, un aeroplan dușman a fost necesitat să aterizeze atins de focurile noastre cari l'au zdrobit în împuscături. În cele din urmă două săptămâni, obuzele inamice au omorât în Comines 22 locuitori, iar 8 au fost grav răniți.

Pe frontul oriental: Nici un eveniment.

Pe frontul din Balcan: Goanele se continuă. Am făcut prizonieri 1500 Sârbi. La comunicatul de ieri referitor la operațiunile din Balcani trebuie să întregim că numărul tunurilor luate până acum dela Sârbi este de 502, printre cari multe de mare calibru.

Constantinopol, 28 Noembrie. — Forțați de coloanele noastre, Englezii sunt necesitați să-și continue retragerea. Contraatacurile noastre din 24 Noembrie au împiedecat dușmanul să se stabilească în tranșeele ocupate dela noi. Ziua următoare i-am respins în contraatacuri violente. Noaptea următoare văzându-și inamicul primejduirea liniei de retragere, a luat-o la fugă într'o nerânduială și disordine complectă, lăsând pe câmpul de luptă mulți morți, răniți și mare cantitate de muniții. Trupele noastre au numărat mai mult de 1000 cadavre dușmane, printre cari cel al comandantului englez. Am făcut pradă de război 3 mitraliere, drapele, multe arme și gloante, rechizite de telegrafie și alte muniții. Voluntarii înaintați ai coloanelor noastre au luat asemenea mult material de război și muniții. O parte a flotei noastre din Caucaz a scufundat în nordul Mării Negre 4 vase rusești, a nimicit cu împuscături de tun un vas rusesc încărcat cu petrol și a tulburat lucrările construirii de fortificații de pe malurile inamice. Pe frontul dela Dardanele. În 27 Noembrie artileria noastră dela Anaforta a împuscat cu succes pozițiile dușmane. Cu sprijinul obuzierelor de pe două monitoare cuirasate, artileria dușmană a împuscat fără succes diferitele noastre poziții. După amiazi, două cuirasate au împuscat Kemukli-Limanul iar un circulator Ariburnul. Tot aici, infanteria dușmană a continuat focuri nereușite. La Ariburnu artileria noastră a nimicit un tranșeu construit foarte solid și a pustiit poziții rechiziționate cu aparate de aruncat bombe.

Circulatoarele și obuzierele dușmane au răspuns cu canonade nereușite. La Sedil-Bahr în noaptea de 25 Noembrie s'au dat lupte violente de artilerie. Obuzierele noastre au pustiit pozițiile dușmane de aruncat bombe.

Trupe japoneze în Rusia.

Berlin. — „Berliner Lokalanzeiger” anunță din Rotterdam: Ministrul de externe japonez, baronul Jisi a declarat unui ziarist că Japonia a provăzut pe Rusia până acum cu mari cantități de arme și muniție și o va prevedea și de aci înainte. Din armata rusească a fost până acum numai o treime înarmată, dar până la sfârșitul acestei luni, Japonia va prevedea cu arme și celelalte două treimi.

Până acum — a spus ministrul francez — nu s'a pus încă întrebarea că oare să fie trimise trupe japoneze în Europa, dar când se va ivi această necesitate, Japonia va trimite o armată mare.

Despre revoltele din India, ministrul a spus că numai Germanii lansează astfel de știri.

Campania în Balcani va continua.

Zürich. — Se anunță din Paris pe cale indirectă: Comisia de marină a camerei franceze s'a ocupat în marele consiliu care a avut loc în Marseille cu întrebarea, că guvernul francez să recvireze toate vapoarele flotei comerciale din portul dela Marseille pentru expediția balcanică. Din aceasta se poate concluda că înțelegerea se gândește la continuarea campaniei balcanice și eventual la lărgirea ei.

Acțiunea rusească în Balcani.

Zürich. — În Roma se țin iarăși foarte dese tratative diplomatice. După cum anunță „Secolo”, Sonnino a avut de curând o lungă întrevvedere cu ambasadorul rus. Cercurile competente trag din aceasta întrevvedere concluzia, că Rusia va începe în cel mai scurt timp acțiunea în Balcani. Se vestește că preparativele pentru aceasta acțiune sunt într'un stadiu progresat încât Rusii îi vor ataca în același timp și pe Bulgari și și pe Turci. Comandantul noii armate rusești — după cum s'a anunțat — va fi Kuropatkin, care, se pretinde, că s'ar găsi deja cu 150 mii oameni între Tachbunur van Ismail și Kilia, iar alte 100 mii de oameni sunt concentrați în Odessa. O flotilă puternică de submarine rusești va bombarda Varna și Burgas.

În „Palazzo Farnese” au loc deasemenea multe tratative. În zilele din urmă a tratat aci ministrul român Ghica cu ambasadorul francez, care iarăși zilnic are întrevederi mai îndelungate cu ambasadorul rus.

Petrograd. — Colonelul Sumski scrie în „Birsevia Viedomosti”, că Rușii trimit împotriva Bulgariei, sub comanda generalului Kuropatkin, o armată de aproape jumătate milion oameni.

Ce i-se cere Greciei?

Două armate noi vor apare în Balcani. — Denys-Cochin despre atitudinea Greciei. — D. Venizelos se retrage din viața politică?

Arad, 30 Noembrie.

O nouă notă a înțelegerii a fost remisă guvernului grec de reprezentanții împătritei-înțelegerii. Nota aceasta intră în amănuntele cererilor precizate de Quadruplă în prima notă, cu privire la dispozițiile ce trebuie să le ia guvernul grec pentru a asigura Quadrupla de buna lui voință, anume drept ca trupele înțelegerii să se folosească de liniile ferate ce duc dela Salonic la Monastir, Ghevgheleli, Doiran, Seres. Guvernul grec să pui la dispoziție și un mai mare personal pentru căile ferate. Flota anglo-franceză să aibă dreptul să cerceteze golfurile insulelor grecești, unde se ascund și se aprovizionează submarinele puterilor centrale.

Nu numai dacă Grecia va răspunde favorabil la toate aceste puncte, înțelegerea va considera neutralitatea Greciei ca binevoitoare față de ea. Înțelegerea cere un răspuns ur-

gent. Situația e privită iar ca serioasă în Grecia.

Ministrul francez Cochin care s'a întors din Atena, trecând prin Roma, a declarat unui ziarist dela „Corriere della Sera”, că el are afară de cuvântul regelui și garanții verbale și în scris dela primul ministru grec, că trupele grecești nici când nu vor lua o atitudine ostilă față de trupele înțelegerii.

La întrebarea că oare aliații vor trimite noi trupe, iar Salonicul va fi întrebuițat și pe mai departe ca bază de operațiuni, Denys-Cochin a răspuns că în aceste chestii vor hotări guvernele.

Ministrul francez a mai răspuns și la întrebarea că oare demersul din 5 Noembrie avu'ta ca rezultat o limpezire a orizontului, declarând că conținutul și forma notelor dintre înțelegere și Grecia au dat dovadă despre bunăvoința ambelor.

Ziaristul dela numitul ziar italian observă la sfârșit că Denys-Cochin judecă foarte optimistic situația.

Campania alegerilor a început. Delegații guvernamentali în unele părți au și început a-și face apariția prin cercurile lor. Mulți au fost primiți cu hui dueli. Dacă se va demobiliza armata, reușita lui Venizelos este asigurată. Este însă cert, că guvernul va ține sub arme pe alegătorii Venizeliști, astfel ca să-și asigure majoritatea în parlament.

D. Venizelos a recomandat partidului său că, dată fiind ținerea sub arme a armatei și situația externă să se abțină dela alegeri.

I-a rugat pe Cretani să nu-l candideze deoarece, în caz dacă va fi ales nu va primi mandatul. Va veni vremea — a spus partidului său fostul prim-ministru — când poporul grec își va putea manifesta voința liberă și atunci va putea pași iarăși cu partidul său pe arenă.

Se anunță din Atena, că după declarația blocadei engleze, d. Venizelos a crezut că a sosit momentul de a adresa poporului grec un manifest. Acesta a apărut la 22 Noembrie n. și conține aproximativ următoarele:

— „După 50 de ani de existență constituțională liberă, regele caută acuma să răpească poporului libertatea lui politică, spre a transforma Grecia, care este o republică cu un rege, într'un stat despotic”.

Colaboratorului lui „L'Oevre” i s'a dat prilej să vorbească cu generalul Verroux, șeful statului major al armatei condusă de Sarrail. Generalul a declarat că din cauza retragerii sârbești s'a impus retragerea și a trupelor franceze și engleze de pe frontul Strumița—Rabrovo și Krivolak. Trupele franceze s'au retras din fața Bulgarilor pe țărmul stâng al Karasului în cea mai perfectă ordine, iar întăririle ce le sosesc zilnic le va da posibilitatea ca să provoace încurând schimbarea situației. Generalul a declarat că în curând vor apărea în Balcan două noi armate. „L'Oevre” crede că generalul a făcut aluzie de sigur la armatele rusească și italiană, care vor pleca curând spre Balcani.

România și trecerea armatelor rusești prin România.

Părerile presei germane. — Ce spun ziarile franceze? — Nota puterilor centrale către România. — Declarația guvernului român. — Rușii au făcut pod peste Dunăre.

Arad, 30 Noembrie 1915.

Ziarul german „Deutsche Tageszeitung” publică un articol în care explică cum vrea să treacă în Bulgaria armata rusă destinată contra Bulgariei, pusă sub comanda lui Kuropatkin.

Există două posibilități, anume prin Marea Neagră, sau prin România. Aceasta din urmă cale corespunde mai bine Rusiei. Această trecere va fi precedată, firește, de obișnuitele promisiuni și amenințări. Pericolul la care se expune în acest caz România, este foarte mare atât din punct de vedere economic cât și din cel politic. Față de umeltirile din România și față de încercările de presiune exercitate prin toate mijloacele de Quadruplă, trebuie urmărite cu atențiune desfășurarea evenimentelor.

Ziarul atrage apoi atenția asupra unui articol din „Le Matin” care caracterizează intențiile Quadruplei. În acest articol se spune că linia de legătură Hamburg-Constantinopol poate fi închisă în modul cel mai eficace între Üsküb și România și aceasta trebuie să se întreprindă din partea sud-vestică și estică a peninsulei balcanice.

Prin aceasta, „Le Matin” spune pe față, că avantajul militar al Quadruplei se bazează nu numai pe trecerea de trupe prin Grecia ci și pe o trecere prin România.

Autorul articolului comptează deci în mod pozitiv cu faptul, că România va permite trecerea de trupe ruse cu sau fără un protest formal.

Cu cât trece mai mult timp până când armata rusă va bate la porțile României, cu atât mai mult Români trebuie să-și dea seama în mod lămurit de care parte se află interesul lor și din ce parte România este mai mult amenințată de vre-o primejdie. Chiar și Români rusefili trebuie să recunoască, cămă nouile sfertări ruse pot salva Serbia tot atât de puțin, ca și expediția dela Salonic, însă că aceste sfertări ruse, dacă se exercită prin teritoriul român, vor pune țara și poporul român într'o situație groaznică și vor periclita foarte mult viitorul lor.

În ziarul francez „Excelsior”, d. Louis Bacqué, după ce discută atitudinea celorlalte state balcanice, vorbește astfel despre România:

— În România ministrul Brătianu vrea cu orice preț să menție neutralitatea, el nu vrea să riște decât minimul posibil; ar fi gata la o acțiune „dacă aliații ar reprezenta o forță în Balcani”.

Trebuie să se lămurească ce se înțelege prin aceste cuvinte, spune ziarul francez. Priințul de Hohenlohe, întors de curând dela București, a afirmat că Rușii n'au cerut României să lase liberă trecerea armatelor țarului pe teritoriul ei. Trebuie să presupunem însă că se urmează tratative în privința compensațiilor ce s'ar acorda în cazul unei astfel de eventualități!

O foarte puternică parte a opoziției române e dispusă să intervie imediat și cere zilnic mobilizarea. Aliații ar putea — fără îndoială — să se înțeleagă cu România, dacă i-s'ar acorda compensații suficiente și s'ar fixa intrarea în scenă a armatelor române. Puterile înțelegerii trebuie să se grăbească, ca să nu vadă mai apoi că și aici au întârziat”.

Correspondentul din T.-Severin al ziarului „Ziua” comunică următoarea știre ziarului său:

— Din Orșova aflu că guvernorul austro-german a cerut zilele trecute guvernului nostru lămuriri cu privire la svonurile alarmante din presa Quadruplei la intențiunea Rușilor de a trece armatele lor destinate a lupta contra Bulgariei, pe Dunăre sau prin Dobrogea.

Guvernul nostru, a răspuns imediat că svo-

murile sunt absolut fanteziste, ele fiind puse în circulație de elemente din opoziție, cu anumite scopuri dubioase”.

„Universul” află din Tulcea:

Rușii au bătut un pod peste Dunăre la Karial. După terminarea deprinderilor de arme trupele și pontoanele rusești s'au întors la Reni”.

Conferința dela Orșova.

Ziarul „Moldova”, în numărul său de Duminică, 28 Noembrie n., publică un articol de fond din care reținem următoarele:

O depeșă din Sofia ne spune: — „Ministrul de războiu al Turciei Enver-pașa se duce la Orșova, spre a lua parte la niște conferințe militare cari vor avea loc acolo; în trecerea sa prin gara Sofia a fost salutat de generalul Naldenev, ministrul de războiu al Bulgariei și de mareșalul curții generalul Savoff”.

În legătură cu această veste se puse și s'vonul că ar fi sosit la Orșova generalul von Falkenheim șeful statului major german pentru a discuta situațiunea creată prin dorința de acțiune pusă la cale de quadrupla înțelegere.

Precum vedem o conferință dela care va de curge planul de acțiune pentru a păzi Balcanii de invaziunea aliaților. Fără îndoială hotărârile luate la Orșova vor fi din cele obicinuite puterilor centrale: „lucrul în comun cu forțe reunite spre a menține sub presiunea lor toate defileurile prin cari ar putea să se strecoare coloanele aliaților”.

Noi deseori am judecat în coloanele acestui ziar posibilitatea unei acțiuni din partea aliaților în Balcani, dar niciodată mai mult ca azi nu suntem siguri de inutilitatea acțiunii lor.

Toate văile ocupate de austro-germano-bulgari fac imposibilă înaintarea coloanelor aliate prin defileurile muntoase unde lipsesc căile de comunicațiune.

Toate intervențiunile lui Dennys Cochîn sau lord Kitchener la Atena, vor rămâne inutile atâta vreme cât forțe superioare nu vor silii puterile centrale să retragă armatele lor din văile ocupate astăzi în Macedonia și Serbia.

Cine stăpânește valea Drinei până la Ohrida, domină calea spre Albania și Monastir; cine stăpânește valea Vardarului la Negotin și valea Strumitzei la Djumabala, apără Serbia și Bulgaria de un atac dela sud; cine stăpânește valea Mariței la Adrianopol face imposibil un atac spre Constantinopol, deci linia de cale ferată Belgrad-Constantinopol de o parte și Dunărea liberă de altă parte sunt drumurile cari asigură aprovizionarea puterilor centrale în lupta lor în Orient...”

Misiunea lui Kitchener.

Arad, 30 Noembrie 1915.

Înainte ca partidul italian aderent al războiului să fi putut duce la îndeplinire planul — luat în pripă — manifestatiilor de omagii, lordul Kitchener a plecat din Roma Vineri seara la 6 ceasuri plecând la cartierul general italian. Șirul activității lui Kitchener la Roma a fost următorul:

Îndată după sosire, s'a sfătuit cu ambasadorul englez Ren Road, apoi cu Sonnino și împreună cu acesta, cu ambasadorul rus Giers, care i-a arătat tot planul ofensivei ruse contra Bulgariei.

La ora unsprezece și jumătate însoțit de Ren Road s'a dus la Salandra și după o consfătuire de jumătate oră s'a reîntors din nou la Sonnino. La banchetul dat la ambasada engleză au luat parte ministrul de războiu Zupelli, ministrul coloniilor Martini și personalul ambasadei engleze. Înainte de a se termina banchetul a sosit și generalul Porro șeful locțiitor al statului major, care a avut o lungă înțelegere cu Kitchener. După amiază la ora 3 și jumătate, însoțit de ambasadorul englez s'a dus la ambasada franceză, unde s'a sfătuit cu ambasadorul francez Barrère. În același timp la Salandra s'a

convocat un grabnic consiliu de miniștri în care să se aducă deciziuni referitoare la acțiunea comună balcanică. La acest consiliu au participat ministrul de războiu Zupelli, ministrul de finanțe Carcanov, șeful afacerilor de muniții, ministrul de externe Sonnino și generalul Porro. Kitchener s'a reîntors la ambasada engleză și puțin în urmă a părăsit Roma.

„Stampa” anunță, că lordul Kitchener a sosit la cartierul general, împreună cu regele a vizitat câmpul de luptă, s'a sfătuit cu Cadorna și ieri seara a plecat peste Paris la Londra. Victor Emanuil i-a dăruit lui Kitchener marea cruce a ordinului Maurițiu și Lazar, iar el, din încredințarea regelui Angliei a predat lui Cadorna ordinul jaretierei.

„Secolo” anunță că lordul Kitchener și-a terminat misiunea orientală, făcând în persoană toate dispozițiile în Grecia, Italia în Balcan și pe insulele Gallipoli. Peste câteva zile va merge la Paris unde îl așteaptă consiliul de războiu al ententei. Săptămâna viitoare se va întoarce din Paris la Londra. Aici sunt de convingerea că acțiunea reușită a lordului Kitchener va avea o bună influență asupra politicii de războiu din Anglia.

Ambasadorul Franței la Roma, Barrère imediat după vizita lui Kitchener a plecat la Paris.

INFORMAȚIUNI

Arad, 30 Noembrie 1915.

Aviz colaboratorilor noștri.

Deoarece în urma războiului personalul nostru tehnic s'a redus foarte mult și fiindcă orice se tipărește în „Românul” are să treacă prin cenzură, ceace reclamă timp considerabil, rugăm onorații noștri colaboratori, ca lucrările lor pentru numărul de Crăciun al acestui ziar să binevoiască a le trimite la adresa dlui V. Goldiș cel mult până în 10/23 Decembrie, căci orice lucrare, ce va sosi după acest termen, va fi imposibil să apară în acel număr.

Circulația pe căile ferate între România și Austro-Ungaria, prin Vârciorova—Orșova — după cum anunță „Viitorul” de Vineri — va fi reluată Sâmbătă. Deocamdată un singur tren de călători va avea legătură cu linia ungurească, adică trenul care pleacă la orele 9.45 seara din București și cel care sosește în gara de nord la 5.40 dimineața. Ambele sunt trenuri de persoane. Se speră, că peste vre-o 15 zile se va restabili legătura și cu trenurile accelerate. De asemenea pentru mărfuri nu va fi decât un tren pe zi, în fiecare direcțiune. Vagoanele românești cari duc cereale vor putea merge până la Orșova, unde vor fi descărcate direct pe teritoriul ungar.

Dar marinimos. D. Dr. Alex. Marta, jude la Curtea de apel din Segedin a trimis „Gazetei Transilvaniei” suma de 310 coroane, și anume în părți egale pentru: fondul ziaristilor, școala de fete română din Arad și Masa studenților „Virgil Onițiu” din Brașov.

Prefectul și alți funcționari din Galați decorați de țarul Rusiei. D. general-aghiotant rus Visotkin a sosit în Galați venind dela Reni, aducând din partea țarului Rusiei dlui Alex. Gussi prefectul județului, ordinul „Stanislas” cl. I. cu cordon, dlui Grigorescu, comisarul portului, o tabacheră cu insigniile țarului, precum și alte decorațiuni unor funcționari din localitate.

Deoarece poezia „Iarna” din „Românul” s'a tipărit cu o greșală de tipar, rectificăm strofa ultimă, așa:

Căci până la 'nșhetul iernei
Viitoare... — o să rămână
Și din inima-mi sârmană
Poate-o mână de țărăndă.

Dăruire. D. căpitan S. Banciu și soția Mărioara născ. Bulza din Brad au trimis suma de 20 cor. pentru ajutorarea soldaților români deveniți orbi pe câmpul de luptă, în loc de anunțuri de cununie.

Mulțumiri!

Cărbuni rusești în România. Se anunță din București: Guvernul român a făcut în Rusia o însemnată cumpărătură de cărbuni. O cantitate de 5000 vagoane este deja gata și pusă la dispoziția guvernului român. S'au dat convenitele ordine pentru, ca vapoarele serviciului maritim român aflate la Galata să se ducă în porturile rusești de pe Marea Neagră pentru a încărca acești cărbuni.

La București se crede deci că acest prim transport va putea sosi în țară în cel mult trei săptămâni.

Misiune rusească la Londra. Agenția Reuter anunță că o importantă misiune militară rusă a sosit la Londra sub conducerea șefului amiralității rusești. Sosirea acestei misiuni este o urmare a dorinței exprimate de lordul Kitchener de a stabili un contact mai strâns cu conducerea forțelor militare rusești.

Noul împrumut de războiu francez. Ziarele bucureștene află din Paris: „Prima zi pentru subscripția împrumutului național de războiu, zis „împrumutul victoriei”, a avut un succes care întrece cu mult toate prevederile. Ingrămădirea publicului la ghișeurile tuturor stabilimentelor cari primesc subscripțiunile, a fost considerabilă; pretutindeni un serviciu de ordine a fost organizat, spre a menține mulțimea. E absolut imposibil de a da până acum nici odată, chiar aproximativă, în privința subscripțiunilor care vor mai fi primite timp de 20 de zile. Totuși zările semnaleză numeroase subscripțiuni individuale de mai multe milioane fiecare. Asociațiunea muncitorilor căilor ferate franceze a subscris un milion.”

Ultima oră.

POSTUL AMBASADOR AUSTRO-UNGAR ÎN LONDRA LA REGELE ROMÂNIEI.

Sofia. — Mensdorff-Pouilly, fost ambasador austro-ungar la Londra, cu un tren special a plecat la București, unde va fi primit în audiență la regele României.

ANIVERSAREA PROCLAMĂRII ALBANIEI.

București. — Duminică 28 Noembrie, fiind ziua aniversării proclamării independenței Albaniei, s'a oficiat în amintirea acestui eveniment, un Te-deum la biserica „Dintr'o zi”. Toți membrii coloniei albaneze au luat parte la această festivitate. Serviciul divin s'a oficiat de către arhimandritul Balamaci și preotul bisericii arhimandritul Cealiman.

BULGARI ȘI NAVIGAȚIA VASELOR DE RĂZBOIU PE DUNĂRE.

Galați. — Căpitania portului Galați aduce la cunoștința navigatorilor că inspectoratul general al navigației și porturilor a fost informat de ministrul de externe român, că autoritățile militare dela Rusciuk au primit ordin să tragă asupra vaselor de războiu ce s'ar apropia de acel oraș, mergând în susul Dunărei.

Pentru a nu se face confuziuni comandantii vaselor comerciale au fost avertizați să ia toate măsurile în sensul ca vasele lor să nu fie luate drept vase de războiu.

NOUI TRUPE ALE QUADRUPLEI LA SALONIC.

Marsilia. — De aici au plecat noul vase de transport, cu o divizie întreagă de zuavi și vânători, pentru Salonic.

DESMINTIREA MERGEREI ÎMPĂRATULUI GERMAN LA CONSTANTINOPOL.

Sofia. — Agenția bulgară desminte s'vonul că împăratul Wilhelm ar avea intenția să meargă la Constantinopol.

Redactor responsabil: Constantin Savu.